

Tóth Tihamér
A tiszta férfiúság

Tóth Tihamér Összegyűjtött munkái – I. kötet

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Tóth Tihamér

Levelek diákjaimhoz – A tiszta férfiúság

Márton L. rajzaival

Tóth Tihamér

Összegyűjtött munkáinak gyűjteményes díszkiadása

I. kötet

Nihil obstat. Dr. Michael Marczell, censor dioecesanus. Nr. 2013/35. Imprimatur.

Strigonii, die 28. Junii 1935. Dr. Julius Machovich, vicarius generalis

Tizennegyedik kiadás

Ennek a könyvnek beszerzése az Országos Ifjúsági Irodalmi Tanács 4/1924. számú rendelete értelmében az ország valamennyi középiskolájára kötelező.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció a Szent István Társulatnál 1935-ben megjelent azonos című könyv elektronikus változata.

A könyvet Kerschka Károly, P. Mityók János és Papp László vitte számítógépbe.

Tisztelt Olvasó!

Ön „Tóth Tihamér Összegyűjtött munkái”-nak elektronikus változatát olvassa. A könyvek az 1940-es évek körül keletkeztek, az akkori helyesírás szabályai szerint. Hogy a mai olvasó ne akadjon meg az „archaikus” kifejezéseken, dr. Borián Tibor piarista nyelvtanár tanácsára ezeket a régi helyesírású szavakat a mai alakjukkal helyettesítettük. Természetesen minden esetben maximálisan ragaszkodtunk ahhoz, hogy a mondanivaló egy cseppet se változzék. Megtartottuk a könyv eredeti oldalait kép formájában is, hogy az itt közreadott szöveg adott esetben ellenőrizhető legyen. Ezeket az ún. facsimile kiadásokat külön hozzuk majd forgalomba.

Tisztelettel az elektronikus könyv készítői:

Mityók János plébános
Kreschka Károly

Tartalomjegyzék

Impresszum

Tartalomjegyzék

A kiadó előszava.

Kísérő sorok a «Levelek Diákjaimhoz» számára.

Előszó «A Tiszta Férfiúság» tizennegyedik kiadásához.

A két tó.

I. fejezet. – A Teremtő tervei.

Az első férfi és nő.

A teremtő tervei.

Az élet fakadása.

Anya és fia.

Szent komolyság.

Bűnös kontárkodás.

A szent titok.

II. fejezet – Hová, merre menjek?

A válaszúton.

Gyermekekből ifjú.

Fejlődik szervezeted.

Mikor április lesz belőled.

Új gondolatok, ismeretlen vágyak.

Az első szerelem.

A fejlődés Isten terve.

Tisztán az oltárig, híven a sírig.

Vészben, viharban.

III. fejezet –Fagyás egy májusi éjszakán.

A lejtőn lefelé.

Cimborák között.
Vergődés.
Templomrombolás.
A lerongyolódott ifjúság.
Tovább a züllés útján.
A szabadesés törvénye.
A mazuri tavaknál.

IV. fejezet –A fertő legmélyén.
Derékba tört sudártölgy.
«Csak egyszer?»
Az első ballépés.
Descensus averni.
A «felvilágosodott» diákok.
Miért «nincs Isten?»
Ez öröm? Ez boldogság?
A fa, melyen féreg foga rág.
Testi bűnhődés.
Mi az a hormon?
Élve rothadás.
Rettenetes felelősség.
Szegény gyermekeid!
Összetört remények.
Öngyilkos diákok.

V. fejezet. – Harc a hétfejű sárkánnyal.
Van visszatérés.
Bátorítás a küzdőknek.
A fölszabadult sas.
Hazánk jövőjéért.
A lilium integritásáért!
A természet lángpallósa.
Lelked boldogságáért.
Életre-halálra!
Állj ellen.
Ki a gyáva?
Hagyd ott őket!
Nekem úgysem árt!?
Egyetlen óvószer: kerüld a bűnt!
Utcaseprést kérünk.

Szembe az árral!
A gúny pergőtüzében.
Nem igaz! Ezerszer nem!
Ne játsszál a tűzzel?
Használd ki az ifjúkort!
Tiszta élet s egészség.
Mit mond az orvosi tudomány.
Isten és a természet.
Ki nem tud tiszta maradni?

VI. fejezet. – Küzdj és bízva bízzál!
Tiszta élet? Tiszta lélek!
Ha nem akarod, nem bűn!
Igazold magadat!
Az erkölcstelenség ragálya.
Olvasmányaid.
Könyvek.
Újságok.
Képek.
Színház, mozi.
Tánc.
Légy lovagias.
Női társaságban.
Hófehér jegyessed.
Szeresd a külső tisztaságot.
Halj meg és támadj föl!
Lelki angolkórság.
Erősítsd akaratodat!
A diadal öröme.
A földön, de nem a földből!
Aki nem tud hazudni.
Edzzed testedet.
A fájdalom elviselése.
Egészséges életmód.
Sohase henyélj!
Szeresd a természetet.
Néhány orvosi tanács.
Egy atyai jóbarát.
Egy VII.-es naplójából.
Új élet forrásainál.
Velem az Úr!
«És aztán?...»
VII. fejezet. – Mosolygó lélek – Tüzes szempár.

A legnagyobb diadal.
Ó, mily szép a tiszta nemzedék!
Rabok tovább nem leszünk!
Akarat, – erő, – győzelem.
«Maradj ébren!»
Ugye, így lesz!
Új nemzedék.
A szent akarat.

A kiadó előszava.

Tóth Tihamér dr., a Kir. M. Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi karán a lelkipásztorkodás-tan ny. r. tanára és a budapesti Központi Papnövelde kormányzója, 1889 január 14-én született Szolnokon, 1911 június 27-én szenteltetett pappá Egerben, tehát 1936 június 27-én fogja betölteni papi működésének 25. évét.

Ez a huszonöt esztendő a nagyvonalú lelkipásztori teendők mellett a pedagógiai és hittudományi irodalom művelésének is fáradhatatlan negyedszázada volt. Első irodalmi alkotásai már előbb megjelentek a Religio-ban, mielőtt a bécsi egyetemen 1912 januárjában a hittudományok doktorává avatták volna. 1912 januárjától ugyanez év augusztusáig Hevesen volt káplán, 1912-1913. tanévben Gyöngyösön hitoktató, majd 1913-1918 között az egri hittudományi főiskolának ny. r. tanára. Cikkei és értekezései akkor már állandóan olvashatók a Religio-ban, Egyházi Közlönyében, Magyar Kultúrában és Katolikus Szemlében. Még a harcterről is, ahol 15 hónapig teljesített tábori lelkesi szolgálatot, három hosszabb tanulmányt közölt a Religio-ban és sok cikket az Élet-ben.

Irodalmi munkálkodása akkor éri el legnagyobb lendületét, mikor 1918-ban a fővárosba kerül, mint a Központi Papnövelde tanulmányi felügyelője és az egyetem hittudományi karának tanár-helyettese. Ekkor: adja közre a «Levelek Diákjaimhoz»; ifjúsági jellemnevelő könyvsorozatának első köteteit, amelyeket lelkes érdeklődéssel fogadott az egész ország ifjúsága.

Közben, 1924-ben, megszerzi a hittudományi karon a magántanári képesítést, majd 1925 augusztus 6-án a hittudományi karon a homiletikai katedra ny. r. tanárává nevezik ki. Már évekkel ezelőtt helyettesítően látta el ezt a tanszéket és mint ilyen végezte a tanszékkal kapcsolatos egyetemi hitszónoklatokat is; mostantól kezdve aztán teljesen övé lesz az egyetemi templom nagymúltú szószéke, amelynek hallgatói közé sikerül neki a főváros legfigyelmesebb és legintelligensebb közönséget összegyűjteni. Beszédeit 1926 óta a magyar rádió is rendszeresen közvetíti és szerte az országban, sőt messze annak határain túl is a szomjas lelkek tízezrei és százazrei figyelnek szavára. 1931-ben a Központi Papnövelde kormányzójává nevezetik ki, majd 1934 őszén, a homiletikai tanszék megszűntével, ugyanazon karon meghívást nyer a lelkipásztorkodás-tan katedrájára.

Amint papi tevékenysége, éppúgy irodalmi működése is három párhuzamos és igen sok helyen egymásba fonódó pályán halad. Ezek: az egyetemi katedra, az egyetemi templom és az ifjúság

lelki gondozása. A negyedszázad kivételesen gazdag irodalmi termésében nem találunk úgyszólván egyetlen olyan írást sem, amely nem ennek a hármas gondolatnak valamelyikét szolgálta volna.

Külön kell rámutatnunk arra a nagyszerű sikerre, amit könyvei külföldön is, az egész művelt világon elértek. Angol, cseh, flamand, francia, holland, horvát, lengyel, litván, német, olasz, román, szlovén, szlovák, spanyol és ukrán, tehát tizenöt nyelven adták ki műveit, és mindezen országokban oly lelkes fogadtatásban részesültek azok, hogy irodalmi működését túlzás nélkül tarthatjuk a magyar név megbecsülését nagyban előmozdító külpolitikai sikernek is.

Mindezek után égése természetesen fog látszani, hogy a Szent István Társulat, legsajátosabb hagyományait követve, húsz kötetben kiadja az ezüstmiséje előtt álló és egyben huszonöt éves írói munkálkodását elérő Tóth Tihamér dr-nak összegyűjtött műveit. A Szent István Társulat, mely «jó és olcsó könyvek» kiadására alakult, a magyar olvasóközönség nagy rétegeinek és egyben a magyar kultúrának is vél hasznos szolgálatot tenni akkor, amikor valóban «olcsó» áron teszi közkinccsé ezeket a nemcsak «jó», hanem ma már az egész kultúrvilág megbecsülését is kívívott könyveket.

Szent István Társulat.

Kísérő sorok a «Levelek Diákjaimhoz» számára.

Fiam!

Íróasztalomnál sokszor ülnek mellettem diákok.

Alig nyílik meg az iskolai év, nálam is megkezdődik a fiúk látogatása. Az újabbak félénken kopognak be, a régebbi ismerősök sok bátrabb örömmel.

Leülnek az asztalomhoz és csendes szobám nesztelenségében felpattan egy ifjú léleknek ezernyi lakattal elzárt kincses birodalma.

Mikor előadják apró bajaikat (amelyeket azonban ők végtelenül lesújtóknak látnak), mikor elsírják ezernyi picinyke fájalmukat (de amiket ők halálosan komolyan vesznek), mikor tenyerembe helyezik fiatal lelküket nagy viharaival, mély problémáival és aztán tágra nyílt szemük mohó szomjúsággal mondja: adj tanácsot, mit csináljak? – ilyenkor, ezekben az ihletett percekben tanultam én megismerni, hogy minden egyes fiúnak lelke felmérhetetlen kincsű gyémántbánya, beláthatatlan fejlődést magában rejtő jövő ígéret, amelynek helyes kifejtéséhez nekünk, felnőtteknek hozzájárulhatni nemcsak szent kötelességünk, hanem nagy megtiszteltetésünk is.

Akik a fiatalsággal nem foglalkoznak, nem is sejtik, hogy a ti lelketek fejlődése, forrása, fiúk, mennyi tömérdék kérdést, vergődést, elcsuszamlást és – bizony végleges elsüllyedést is hozhat magával és hogy az élet tavaszának viharaiban mennyire rászorul lelketek sajkája egy biztos, megedzett kéz eligazító kormányzására!

Mikor ilyenkor elpanaszolt küzdelmeitekhez erőt adni akartam, és viharzó lelketeket csendesíteni, kételkedésekben tanácsal segíteni, hínárból kivergődésekhez erős kezet nyújtani, úgy rémlett előttem, mintha nemcsak az az egy tanítványom ülne ott, hanem lelkemnek szegeződne ezernyi ezer fiú átható szempárja, kik szerte az országban ugyanilyen komoly kérdésekkel birkóznak, de akiknek válaszáért, vigaszért, tanácsért, felvilágosításért talán nincs hová fordulniuk és így magukra hagyatva kell megvívniuk a kritikus ifjú évek nehéz küzdelmeit.

A «LEVELEK DIÁKJAIMHOZ» ebből a gondolatból keletkeztek. Ez adta meg nekem az eszmét ezekhez a könyvekhez.

Tudom ugyan, hogy a holt, nyomtatott betű sokat elvesz az élő szó hatásából; de talán mégsem

lesz egészen haszon-nélküli, ha azokból a gondolatokból, melyeket diákjaimmal megbeszélni szoktam, néhány könyvet részedre összeállítok.

Nem tudom, hogy hívnak. Nem tudom, hová jársz iskolába: gimnáziumba, reálgimnáziumba, reálba, polgáriba, kereskedelmibe, tanítóképzőbe vagy szakiskolába, vagy talán egyetemre. Csak egyet tudok rólad. Azt, hogy diák vagy, magyar diák, aki lelkedben a nemzet jövő sorsát hordozod, akinek igenis komoly problémái vannak és akinek kételyeire komoly választ adni legszentebb kötelességünk. Mert nincs magasztosabb feladat az életben, mint az igazság örök forrásaiból nyújtani a szomjas lelkeknek. Országot alapítani nem lehet nagyobb érdem az emberiség előtt, templomokat építeni nem lehet kedvesebb Isten szemében, mint tanácsainkkal a romlástól megvédeni egyetlenegy ifjú lelket is, országunknak ezt a legfőbb reménységét, Istennek ezt az «élő templomát».

E könyvek valamennyi betűjét a lelked iránt érzett nagy szeretet írta és az a meggyőződés, hogy egy fiatal lelket magasztos eszményekkel megtölteni örök értékeket magában hordozó feladat. Ez a szeretet megérdemli, hogy te is komolyan fontold meg, amiket e könyvekben olvashatsz; és aztán ha valamit nem értettél meg belőlük, ha valamiben még felvilágosításra szorulsz, ha valami megjegyzésed lenne, és főleg ha e gondolatok jó elhatározásra segítettek: írd meg azt nekem (Budapest, IV., Prohászka O. utca 7.). Mert fáradozásaimra a legnagyobb jutalom az lesz, ha e sorok által csak egyetlenegy fiút is el tudott igazítani és csak egyetlenegy ifjú lelki fejlődését is a helyes úton tudta tartani e könyveknek téged ismeretlenül is üdvözlő szerzője.

Előszó

«A Tiszta Férfiúság» tizennegyedik kiadásához.

E könyv hat hét alatt jutott el a második, további két hónap alatt a harmadik kiadásához.

Jellemnevelő könyvnél szokatlan eredmény! Jele annak, mennyire rászorul ifjúságunk a könyv komoly tanításaira.

Az előző kiadásokat szerte az egész országban a legnagyobb lelkesedéssel fogadták. A vallás* és közoktatásügyi miniszter úr átiratban ajánlotta a középiskolák figyelmébe (21.511/1922. V. ü. o.), az Országos Cserkészszövetség a cserkésztishti vizsgához ajánlott olvasmányok közé sorozta, (Sík : Magyar Cserkészvezetők Könyve. Budapest, 1922. 333. l.) az Országos Ifjúsági Irodalmi Tanács pedig beszerzését az ország valamennyi középiskolájára kötelezővé tette. Sok európai nyelvre is lefordították, sőt a fővárosi Vakok Nevelő Intézetének könyvtára részére vak írással (Braille-írás) is átírták.

A szerzőnek a legnagyobb örömet azonban az a sok hálálkodó levél okozta, amellyel ismeretlen ifjú olvasói az egész országból felkeresték.

«A Teremtő áldása szálljon Főtisztelendőségedre annyiszor – írja egy fiatalember a szerzőhöz –, ahány betűből áll a könyve: nem! annyiszor, ahány sóhajt kelt könyve ifjú szívekben. Kívánja szeretettel egy ifjú, aki csak azt sajnálja, hogy műve nem tíz évvel előbb jutott a kezeihez.»

Ma, amikor gazdasági, politikai és kulturális téren az egész világ megrendült és bomlásban van, újjászületést csak az erkölcsi fegyelmezettség és tiszta eszményi élet adhatnak a társadalomnak.

Most tehát tizennegyedik kiadásban küldöm útjára a könyvet kedves magyar ifjúságunkhoz, nem annyira azért, hogy sóhajt keltsen a szívekben, hanem inkább, hogy felfokozza ideális lelkükben a tiszta erkölcsi élet megkívánásának acélos energiáit.

A szerző.

